

Epes

Pawre kot Epes kām Jejus kōt hkwyjē hwyr kagà nē mēnh

Pawre na pre kagàja nhipêx. Jejus nhŷ hâ hkrajê jahkre o pa xwýnhjê hô na pre. Jakamâ na pre krî pê Epes kâm Kris kwýjê hwyr hipêx nê kumê. Epes nhô xwýnhjaja Ijaew kêt xwýnh na pre mē. Nhûm pre ra Pawre ma mē hwyr mô nê mē kâm Tirtûm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa nhûm mē hkwyjaja kuma nê Jejus kôt amnhî xunhwyr.

Na pre hte Pawre ma krî piitâ hkôt ri Tirtûm kapêr jarênh o ri mē hkôt pa. Hämri nhûm mē hkwyjaja Jejus â unê nê krî pê Rôm wyr kumê nê kamâ haxâ nhûm arî hkrî ho hkrî. Nom amarî hkrî hkêt nê. Na pre hte mē kot hwyr mrar xwýnhjê mä Tirtûm kapêr jarë. Nê krî hkwy hkôt Jejus kôt hkwyjê mä kagà nhipêx nê mē hwyr kurë. Jakamâ na pre Epes kamâ hkwyjê hwyr kagàja nhipêx nê mē hwyr kumê.

Nê kagàja kamâ hprî hâ mē kot Jejus kôt amnhî xunhwyr xwýnhjê kot tanhmâ amnhî nhipêx to ho pa hâ mē kâm karõ. Ra mē kot hkôt amnhî xunhwyr jakamâ te mē htipxi nê ri mē pa xwýnh kot amnhî nhipêx pyràk o amnhî nhipêx o pa hâ mē kâm hâ karõ. Nê jar pika hkôt te mē kêp Kris nhî pyrà nê pa hâ mē harë. Â na pre Pawre mē kâm mêmoy jarë nê hâ kagà anë nê mē kâm:

¹ Pa Epes kâm Kris kôt ixkwýjaja. Xà mē amex na ka mē apa? E ot pa mē awyr kagà nhipêx nê kumê.

Ixpê Pawre na pa hipêx nẽ mẽ awýr kumẽ. Ixpê Jejus Kris nhý hã mẽ ahkre ho mẽ ixpa xwýnh na pa. Tirtum kãm hprãm xà hkot. Tã pa ã mẽ awýr kagà nhípêx nẽ mẽ awýr mënhan. Mẽ apê Tirtum krajê hwýr. Na ka xep htem Jejus Kris kôt amnhí nhípêx mex o ri apa. Am hãmri na ka htem ã amnhí nhípêx an.

² E kê Mêpahpãm Tirtum mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽ ato mex nẽ mëmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ka mẽ wa ý hã axàmnihix ajamakêtkati nẽ akînh pê tanhmã amnhí nhípêx to ho ri apa.

Tirtum kot mẽ pakukamã amnhim mẽ parênh ã harênh

Rõmân 8.28-30; Wam Korít 1.21-22; Wam Tesarõn 1.4; Sikün Tesarõn 2.13; Wam Pêtre 1.2

³ Na hte mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhípêêxà Tirtumja mẽ pahto mex rãhã ho pa. Mẽ pahpê Kra Kris kwý hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Ra wa Karõja mẽ pahkarõ mä gjêx jakamã te ra mẽ pahte kaxkwa kamã wa kuri mẽ pamex nẽ mẽ papa pyràk. Tã ra mẽ pahte jar pika ja kamã paxàmnihix pajamakêtkati mẽ pamex nẽ ri papa jakamã kwa kér pu mẽ amnhim ãm mex o mex ã harênh rãhã n.

⁴⁻⁵ Amnepê mä kormã mëmoj kêt ri na pre Tirtum mẽ pakukamã amnhim mẽ parê. Kris kukwak ri amnhim mẽ parê. Tã mëmo kaxyw na pre ã mẽ pakukamã mẽ parênh an. ãm mẽ pahte kapêr kôt pix mä amnhí nhípêx o ri papa kaxyw. Jao tãm kot amnhí nhípêx pyrà nẽ noo mä tãm amnhí nhípêx o ri papa. Kãm mẽ pajapê jakamã na pre mẽ pakukamã tanhmã hamaxpêr to nẽ hamaxpêr o:

—Nà Ixkra Jejus Kris koja nhýrmā ma mē hwýr wrý nē mē nê ty. Tā mē kot mē nê htyk ã harënh mar nē amnhí kaxyw hköt hamaxpēr xwýnhjaja kot paj mē ho ixkra. Nà kot paj ã mē hipêx anē. Anē.

6 No mē papajaja tanhmā mē pahte amnhí nhípêx mex to hā mē pahpumunh kót na pre ã mē pahto hkra hā mē pajarënh anhýr kêt nē. Âm Kra Kris pix kukwak ri na pre ã mē pajarënh anē. Kām Kra japê jakamā na hte mëmoj to mē pahpê hkwý hā mē pakutā nojarêt râhā ho pa. Jakamā na pu htem amnhí tā kām mex o mex ã harënh o papa.

7-8 Na pre Krisja mē panê htyk o Tírtüm mā mē pahte amnhí tomnuj pânhä amnhíre. Nhûm Tírtüm ã kot amnhí nhípêx anhýr ã omunh xà hköt mē pahte hköt amnhí xunhwýr xwýnhjê nê mē pahte amnhí tomnuj rêngh pa. Koja aa tanhmā hā mē pahto hkêt nē. Pu mē axte amnhí amnhí tomnuj o papa hkêt nē. Hêxta waa nē. Kām mē pajapê htyx kumrêx jakamā na pre ã mē pahto mex rax anē. Âm mex o mex nē àhpumunh o àhpumunh.

9-10 Amnepêm na pre hamaxpēr o:

—Nà na pa ra kaxkwa ho ixkato nē kamā mëmoj piitā ho ixkato. Nē pika ho ixkato nē kamā mëmoj piitā ho ixkato. Tā koja nhýrmā Ixkra Kris mëmoj piitā ho amnhíptà o pa. Kaxkwa kamā nē pika piitā hköt mëmoj piitā ho amnhíptà nē tapxipix inhý hā kêp mëõ Pahihti. Koja ã amnhí nhípêx anhýr xà hā arîgro kato nhûm ã amnhí nhípêx o pa anē. Nà ja na inhmā hpräm. Anē.

Ã Tírtüm amnhí kukamā hamaxpēr anhýrja kôt na pre Kris kêp mē panhõ Pahihti hā harë.

Tā nhýrmā mē pahto amnhíptàr kaxyw koja mē pakaxyw ām. Amnepêm ri mē pa xwýnhjê mā kot kormā ja ho amnhírit kêt tā ra jarāhā mē pamā ho amnhírit.

¹¹ Kris kukwak ri na pre amnhím mē parê. Ra kot mē pakukamā mē pahtā amnhí jarēh xà hkôt.

¹² Tā mē ixpê Ijaew kwý kumrêx mē ixte Kris kôt amnhí xunhwýr jakamā koja mē piitā mē inhý hā Tirtûm mā mex o mex ã harēh o ri pa.

¹³ Nē mē kajaja na ka prem mē ixpyrà nē Tirtûm kapêr ma nē ajaxwýja hkôt amnhí xunhwý. Ām hāmri na Tirtûm kapêrja. Tā ka prem ama nē hkôt amnhí xunhwý. Hāmri nhûm amnhí tā mē apumu nē kot inhípêx pyrà nē mē anê mē ate amnhí tomnuj piitâ rênh pa nē mē ato hkra. Hāmri nē mē awýr Karō rē nhûm mē awýr wrý nē mē akarō mā agjê nē mē akamā pa ho pa. Kris kukwak ri na pre mē awýr kurê. Amnepê mā na pre mē pakukamā hamaxpêr o:

—Koja mē Ixkra hkôt amnhí xunhwý pa ja hā mē omu nē mē ho ijkra nē mē hwýr Ixkarō rē. Hāmri nhûm mē hkarō mā agjê nē mē kamā hkrí ho hkrí.

¹⁴ Anhýr jakamā na pre mē pahwýr kurê nhûm mē pahwýr wrý nē mē pahwýr agjê nē mē pakamā hkrí ho hkrí. Pu mē ja hā amnhí pumu nē pajamaxpêr o:

—Nà ra Tirtûm kot ixwýr Karō mēnh jakamā na ijkra hwýr axà nē kamā hkrí ho hkrí. Tā koja ra kot mē ixtâ amnhí jarêh xà hkôt ja hā ixto mex nē. Ra kot ixto hkra kénâ. Jakamā koja nhýrmā ma amnhí wýr ixto api pa kuri inhmex kumrêx nē ixpa ho ixpa. Hāmri nē kukwak ri axte tanhmā amnhí tomnuj to ho ri ixpa hkêt nē. Anê.

Jakamā koja mē piitā ā kot mē ho mex anhŷr ā amnhī tā kamā ama nē amnhī tā omu nē kām mex o mex ā harēnh rāhā ho pa.

Pawre kot Epes nhō xwŷnhjē ho Tīrtūm wŷr ā harēnh

*Piripos 1.9; Korosē 1.9-12; Wam Tesarōn 5.23;
Sikūn Tesarōn 1.11, 2.16; Eprēw 13.20*

15 Nē na ka xep htem amnhī kaxyw Kris kōt ajamaxpēr tŷx pē amā Tīrtūm krajē piitā mē hkīnh o mē ho mex o apa. Na pa pre mē ajarēnh ma nē ixkīnh tŷx nē.

16-18 Nē xatā mē ato Tīrtūm wŷr o ri ixpa nē mē ato hwŷr o:

—Pa Mēinhīpêêxà maati Tīrtūm. Nà amex o amex. Ka na ka pre mē ixwŷr mē inhō Pahihti Jejus Krisja mē nhūm mē ixwŷr wrŷ nē hprī hā mē inhmā ate tanhmā amnhī nhīpêx to ho apa hā ato amnhīrīt. Tā Epes kām akrajaja na xep htem akôt pix mā ri amnhī nhīpêx rāhā ho ri pa. Ām hāmri na htem ā amnhī nhīpêx anē.

—Nē kwa Tīrtūm. Kē Akarō tanhmā mē hkrā hto kē mēhprī hā akapēr mar tŷx rāhā ho pa. Jao ra ate mē ixkukamā mē ixtā tanhmā mē ixto mex to hā amnhī jarēnhja kē mē kām hamaxpēr tŷx rāhā ho pa. Nē ate nhȳrmā mē ixpē akrajaja mē ixpiitā tanhmā mē ixto mex to jarēnhja kē mē kām hamaxpēr tŷx pē hkīnh rāhā ho pa ho pa.

19-20 —Nē kē mē axàhpumunh o axàhpumunh ā ate akupŷm Akra Kris o htīr ā apumunh mex nē Tīrtūm. Na ka pre axàhpumunh xà ho akupŷm ho htīr nē ma akupŷm anhō krī hwŷr ho api nē amnhī nhīhkō hā ūr nhūm arī hkrī ho hkrī. Apyrà nē kot mē ixto amnhīptār kaxyw. Ā axàhpumunh xà

htŷx kot anhŷr. Tā kē akrajê piitā ja hā apumu nē axàhpumunh tŷx o ate tanhmā mē ixto ajuta hto ho apa hā apumu.

Anhŷr o na pa hte mē ato hwŷr o ri ixpa.

21 Nē Krisja àhpumunh tŷx o mēkarõmnuti piitā hakrenh. Nē hihtŷx o mē hakrenh jakamā krī nhō xwŷnhjē mā te mē àhpumunh tŷx kêt pyràk o na htem htŷx ri amnhī nhîpêx o pa pyràk. Nē Krisja hihtŷx o pika piitā hkôt pahi piitā mē hakrenh par kumrēx. Nē hihtŷx o kot pika piitā hkôt mēmoj piitā mē hakrenh par. Jakamā mēhō koja we tanhmā kot amnhī nhîpêx to hā kām karō rŷ kām hamaxpēr gō? Nà amrakati kumrēx. Ra kot ã amnhī nhîpêx anhŷr râhā nē pa ho pa xwŷnh kēnā. Nē hihtŷx o hihtŷx râhā nē pa ho pa xwŷnh. Nē àhpumunh o àhpumunh râhā nē pa ho pa xwŷnh. Nē hihtŷx o kot jar pika ja kôt mē pajakrenh par nē hihtŷx o Tîrtûm nhō krī kamā mē mēmoj piitā hakrenh par. Tā koja mēmoj piitā ho amnhîptâr râhā htîr tûm nē pa ho pa.

Kris te kēp mē pahkrā pyràk ã harën

Rõmân 12.4; Wam Korít 12.12; Epes 4.16; Korosë 3.25

22 Na pre Tîrtûmja Kra Kris nhîhkram mēmoj piitā haxàr pa. ŷ hā kot nhýrmā ho amnhîptâr o pa kaxyw. Jakamā kot mē pahto amnhîptâr xwŷnh ã kēp mē panhō Pahihti. Nē te kēp mē pahkrā pyràk. Nē mē papajaja te mē pahpê ï pyràk jakamā na pu htem hkôt ri amnhī nhîpêx o papa.

23 Na hte mē panhîja mē pahkrā kamā mē pajamaxpēr xà hkôt tanhmā amnhī nhîpêx to. Ja pyrà nē na pu htem mē pahkrā pyràk xwŷnh Krisja

kapēr ma nē hkôt tanhmā ri amnhī nhīpêx to ho ri papa.

Koja mēhō ãm hkrā pix nē ī hkêt nē pa hāmri nē mex kêt nē. Na htem hkrā nē māänēn ī nē pa nē mex nē. Ja pyrà nē na hte Kris mē pahte hkôt amnhī nhīpêx o papa hā mē pahpumu nē hkīnh nē mex nē pa. Pu mē pajaxwŷja hkôt ri amnhī nhīpêx ã amnhī pumu nē pahkīnh nē pamex nē papa ho papa.

2

*Tanhmā Tīrtūm kot mē pahto hkra hto ã harēnh
Wam Korīt 6.11; Xitre 2.11-3.7*

¹ Nē amnepê mā na pu pre htem Tīrtūm kàx ã tanhmā amnhī tomnuj to ho ri papa.

² Nē jar mē kot amnhī nhīpêx o amnhī nhīpêx. Jao amnhī tomnuj pix o ri papa. Nē mēkarõmnuti nhō pahi Satanasti kapēr kôt pix mā ri amnhī nhīpêx rāhā nē. Na pre hte tanhmā mē pahkôt mē pahto ho pa. Mē pahte tanhmā amnhī tomnuj to kaxyw mē pamā mē pajamaxpēr punuj jagjē. Pu mē amnhī tā omunh kêt tā ū hā amnhī tomnuj o papa. Satanastija kēp mē kot Tīrtūm kapēr kwým ri amnhī nhīpêx o mē pa xwýnhjē nhō pahihti na. Tā pu pre htem pahtȳx ri hkôt amnhī nhīpêx pix o ri papa.

³ Mē pahtiitā tanhmā amnhī tomnuj to hprām xà hkôt pix mā tanhmā amnhī nhīpêx to. Nē mēmoj punuj kukamā pajamaxpēr nē ra hkôt ã amnhī tomnuj anē. Æ na pu prem mn̄hī nhīpêx anē nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nhūm ja kām mex kêt nē. Jakamā nhūm tee ri mē pakukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nẽ. Na htem ixkapēr kwȳm ri tanhmā amnhī tomnuj to rāhā ho pa. Ā mẽ kot amnhī nhīpēx anhŷr o mẽ pa xwȳnhjaja koja mẽ nhȳrmā ixri htīr tūm nẽ mex nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Ixkīnhā mẽ kot amnhī tomnuj xwȳnh jakamā tanhmā kot mẽ amnhī to nẽ ixri htīr tūm nẽ pa ho pa? Nà mẽ kot amnhī tomnuj mȳrapē koja mẽ nhȳrmā ma amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xàta wŷr ma hapêx pa. Nà koja mẽ anẽ. Hêxta waa nẽ. Inhmā ma hwŷr mẽ pa prām kêt tā ra ma hwŷr mẽ pa kaxyw.

Anhŷr o hamaxpēr.

4-5 Nẽ amnepêm kormā mẽ pahte amnhī tomnuj o papata ā te mẽ pahte amnhī xà htŷx kamā pajamak tūm xà hwŷr pryta ā mẽ papa pyràk. Nom Tīrtūm kām mẽ pajapē nẽ mẽ pakamā ukaprī jakamā na pre mẽ pahto mex rax nẽ. Nẽ akupȳm Kris o htīrja ri te ra mẽ pahte amnhī xà htŷx kamā pajamak tūm xà hwŷr pryta nẽ mẽ pahto ujanār pyràk o mẽ panhīpēx. Mẽ pakamā ukaprī nẽ kām mẽ pajapē ho ā mẽ panhīpēx anẽ. Amarī ā mẽ panhīpēx anẽ nẽ mẽ panē mẽ pahte amnhī tomnuj rēnh pa. Jakamā kot puj mẽ pahte Kra hkôt amnhī xunhwŷr xwȳnhjaja nhȳrmā amnhī xà htŷx kamā mẽ hamak tūm xàta wŷr papa hkêt nẽ.

6 Ra Tīrtūm akupȳm Jejus Kris o htīr jakamā te ra Jejus kôt akupȳm mẽ pahpē hkwŷjē ho mẽ pahtīr pyràk. Jakamā te ra õ krī kamā īhkô hā mẽ pamex kumrēx nẽ pahkrī pyràk.

7 Mẽmo kaxyw na pre Tīrtūm kām mẽ pajapē hkôt ā mẽ pahwŷr Jejus Kris mēnh nhūm mẽ panē htyk anẽ? Nà kām mẽ pajapē htŷx ā mẽ pahte

pahprī hā amnhī tā omunh kaxyw na pre ā mē pahwyr mēnh anē. Tā kot puj mē nhýrmā kaxkwa kamā hwyr pōj nhūm mē pamā amnhī jarēnh o:

—E mē amnē ixpumu. Inhmā mē ajapē htŷx jakamā na pa pre mē akamā ixukaprī xàj ma mē awyr Ixkra Jejus Krisja mē nhūm amnhī grônh kôt mē awyr wrý nē mē anē ty. Inhmā mē ajapē htŷx jakamā na pa pre ā mē awyr mēnh nhūm mē anē htyk anē. Inhmā mē apē ixsrajê japē xàj na pa pre ā mē ato mex rax anē.

Anhŷr o mē pamā kapēr hāmri nē mē pahto mex rāhā ho pa.

8-9 Xà na pu prem pahpê hkra hprām xàj amnhī krā hkôt mē papamjaja kām tanhmā amnhī to mex to nē kām:

—E kwa Tīrtūm. Na pa ā amnhī to mex anē nē ā amnhī to mex anē. Jakamā kwa ja hā ixpumu nē ixto akra nà?

Anhŷr o na pu prem amnhī to kuwŷ? Nà na pu prem ā amnhī to hwyr anhŷr kêt nē. Na pu prem amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwŷ nhūm ja pix ā mē pahpumunh kôt mē panē mē pahte amnhī tomnuj rē nē mē pahto hkra. Kām mē pajapē nē mēmoj to mē pakutā nojarêt rāhā ho pa jakamā na hte ā mē panhŷpêx mex anē. Jakamā na pu htem amnhī tā omu nē pajamaxpēr o:

—Nà na xep hte Tīrtūmja mē pahte tanhmā amnhī nhŷpêx to ho papa hā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nē. Ām mē pahte amnhī kaxyw kām pajamaxpēr ā mē pahpumunh kôt pix mā na hte mē pahto hkra. Anē.

10 Nē Tīrtūm tapxipix na hte tanhmā mē pahto pu mē amnhī to mex rāhā ho papa. Nom kormā kot mē pahto hkra hkêt ri na pu prem ā amnhī nhīpêx anhŷr kêt nē. Tā Jejus Kris kôt amnhī xunhwŷ nhūm Tīrtūm ja hā mē pahpumu nē mē pamā mē pahte amnhī nhīpêx nyw jagjē pu mē ū hā tām amnhī nhīpêx o ri papa. Amnepêm tanhmā kot mē pakukamā hamaxpēr to xà hkôt. No na hte tanhmā mē pahte amnhī krā hkôt amnhī nhīpêx to hā mē pahpumunh kôt mē pahto hkra hkêt nē.

*Tīrtūm krajaja te kot axpēn to htō nē htōx pyràk
Karatas 3.28; Korosē 1.21-23*

11 E mē apê Ijaew kêt xwŷnhjaja. Na ka htem mē akatorxà nhōhy rūm ajapôj hāmri nē mē ixpê Ijaew pyrà nē amnhī my kwryt kà jakàr kêt nē. Jakamā na pre ixkwŷjaja mē akurom amnhī jakàr ā amnhī to jarkrar o ri pa nē amnhī jarēnh o:

—Ra mē ixte amnhī my kwryt kà jakàr ā mē ixpumunh kôt na hte Tīrtūm mē ixto hkra. Tā Ijaew kêt xwŷnhjaja kot mē ixkînhā amnhī jakàr kêt jakamā mē kêp hkra hkêt. Nē māänēn mē kêp mē pahkwy hkêt.

Anhŷr o mē ajarēnh o pa.

12 ãm hāmri na prem mē apê mē ixkwŷ hkêt ā mē ajarē. Na pa prem mē akurom amnhī my kwryt kà jakà nē mē akurom Kris kamā ijamat o ri ixpa. Jakamā nhūm Tīrtūm kot mē ixto mex ā amnhī jarē pa mē mē apyrà nē tee ri amnhī kukamā ijamaxpēr o ri ixpa hkêt nē. Nē mē akurom amnhī kaxyw Tīrtūm mā ijamaxpēr. Nà ãm hāmri na prem mē apê mē ixkwŷ hkêt ā mē ajarē.

13 Te Tīrtūm kàx ã ri mē apa pyràk tā ka mē arī ã amnhī nhǐpêx anhŷr kêt nē. Jeus Kris kot mē panê htyk nhūm mē ate hkôt amnhī xunhwŷr jakamā ra mē apê hkwŷy. Jao arī hkàx ã ri apa hkêt nē. Te mē ixpê Ijaew kwŷ pyrà nē hpānhā kuri ra ri apa pyràk.

14 Jakamā na pu htem Kris kukwak ri ra axpēn nhǐpêx nyw o axpēn nhǐpêx o ri papa. Mē ixpê Ijaewjaja nē mē apê Ijaew kêt xwŷnhjaja na pu htem te ra ixkre tipxi kamā ri papa pyràk. Nom amnepêm na pu prem ã axpēn nhǐpêx anhŷr kêt nē. Mē pahte amnhī nhǐpêx tūmjā ahpŷnhā na pre. Na pu prem pamā axpēn kurê nē axpēn kàx ã ri papa. Nē nhŷri axpēn pumu nē te pahte axpēn pumunh kêt pyrà nē nhām parît o ri mra. Tā nhūm Kris mē panê htyk o mē pahte amnhī tomnuj piitā hpānhā amnhîrer pa. Mē ixpê Ijaew nē mē apê Ijaew kêt xwŷnhjaja. Nē htyk o te ra kot mē pahte axpēn nhôrkwŷ hwŷr axpēn wŷr o papa pyràk. Jao mē pamā axpēn kurê ho hapêx nē hpānhā tām axpēn kaxyw mē paxunhwŷ pu mē hpānhā axpēn to mex râhā ho ri papa.

15 Amnepêm Mojes kot Tīrtūm nhŷ hā mē ixpê Ijaew mē ixte tanhmā amnhī nhǐpêx to ho ixpa hā karōja. Na pa prem mē apê Ijaew kêt xwŷnhjaja mē ate Tīrtūm kôt amnhī nhǐpêx kêt ã mē apumu nē mē akamā inhgryk nē. Nē axpēn mā mē ajarênh o:

—Nà mē pahkînhā mē kot Mojes kapêr kôt amnhī nhǐpêx kêt jakamā koja Tīrtūm mē ho hkra hkêt nē.

Anhŷr tā nhūm Kris mē pahwŷr wrŷ nē mē pahpiitā mē panê htyk o mē pahte hkôt amnhī xunhwŷr ã mē pahpumunh kôt pix mā mē pahto Tīrtūm kra. Jakamā pa mē axte mē ate Mojes kapêr

kôt amnhī nhípêx kêt ã mẽ apumunh kôt mẽ apê Tirtum kra hkêt ã mẽ ajarênh kêt nẽ. Hämri nẽ mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwýnhjaja pu mẽ axte axpën kãm pagryk o ri papa hkêt nẽ. Ra te ixtre tipxi kamã mẽ pahte axpën kôt ri papa pyrak.

¹⁶ Kris na pre pí kahpa hã mẽ panê htyk o ã mẽ panhípêx anẽ nẽ mẽ pahte axpën kôt amnhī nhípêx o papa kaxyw mẽ paxunhwý. Nom Tirtum jamaxpêr xà hköt ã mẽ panhípêx anẽ. Jakamã na pu htem arĩ pamã axpën kurê ho papa hkêt nẽ.

¹⁷ Na pre Kris mẽ pahwýr wrý nẽ ã mẽ panhípêx anẽ. Mẽ apê Ijaew kêt xwýnhjaja mẽ ate kormã Tirtum kapêr mar kêt xwýnhjaja nẽ määñen mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte kapêr mar mex xwýnhjaja nhûm pre akupým tãm mẽ pahte axpën kôt amnhī nhípêx o papa kaxyw mẽ paxunhwý.

¹⁸ Hämri nhûm Tirtum mẽ pahwýr amnhī Karõ rẽ nhûm mẽ pahkarõ mã agjê. Kris kukwak ri pix mã mẽ pahwýr kurê pu mẽ ÿ hã paxàmnhix ri kãm tanhmã amnhī jarênh to ho ri papa.

¹⁹ Hämri nẽ te mẽ pahpê nhãm axpën kaxyw mẽ urojê pyrak nẽ axpën kàx ã ri papa hkêt nẽ.

Te mẽ pahpê Tirtum nhôrkwy pyrak ã mẽ pajarênh Wam Korít 3.16; Sikûn Korít 6.16; Wam Pêtre 2.5

²⁰ Nẽ mẽ pahpê Jesus kwý jakamã te mẽ pahte ixtre tipxikamã ri papa pyrak. Nẽ te mẽ pahpê ixtre nhípêx mex pyrak. Nẽ Kris te kêp ixtre hkrax mã kuhê xà nẽ kýxpê kãm nõr xà maatija pyrak. Nẽ mẽ kot Jesus nhý hã mẽ ahkre xwýnhjaja nẽ mẽ kot Tirtum nhý hã kapêr o ri mẽ pa xwýnhjaja te mẽ kêp ixtre nhõkwa êja pyrak. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê ixtre nhímõk ã pôja pyrak.

21 Ixkre mā kuhē xà nē kÿxpê kām nōr xà maati kukwak ri pix mā na hte ōkwa ê nē hā pôja kÿxpê mex nē axpēn tā harir. Ja pyrà nē ām Kris kukwak ri pix mā na pu htem te ixkre tipxi kamā ri papa pyràk o axpēn nhÿpêx mex o ri papa. Te mē pahpê mē kot ixkre rax kumrēx nhÿpêx o mōr nhūm muxre nē ām xwÿnhhta pyràk.

22 Na htem amnhīm ūrkwÿ nhÿpêx nē hipêx pa nē hwÿr agjê nē kamā pa ho pa. Ja pyrà nē na hte Tirtûm Karōja mē pahpê hkrajê karō mā agjê nē mē pakamā pa ho pa. Te mē pahpê Tirtûm nhôrkwÿ pyràk. Mē ixpê Ijaew nē mē apê Ijaew kêt xwÿnhjaja Tirtûm mā te mē pahpê ūrkwÿ pyràk.

3

Pawre kot Ijaew kêt xwÿnhjê mā mëmoj to amnhîrît ã harënh

Rõmân 15.14-21; Korosë 1.24-29

1 Tâ te mē pahpê Tirtûm nhôrkwÿ pyràk jakamā na pa hte jar mē hagjênh xà kamā mē ato hwÿr râhâ ho ixkrî. Na pa pre hte ma mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr ixpa nē ixprî hâ mē amâ Jejus kapêr jarënh o ri mē akôt ixpa. Mÿrapê na prem ixpynê nē ijaxâ pa arî jar ixkrî ho ixkrî. Nom arî amnhî kaxyw Tirtûm mā ijamaxpêr tÿx pê mē ato hwÿr râhâ ho ixkrî.

2 Na pre kâm ijapê hâ mē apê Ijaew kêt xwÿnhjê kaxyw ixâm. Ma ixte ri mē akôt ixpa nē mē amâ kapêr jarënh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Ra mē ate ja hâ ijarënh mar mex.

3 Na pre mē pahto hpimrâtâ tanhmâ mē pahto mex to hâ inhmâ amnhî to amnhîrît pa pre omu. Mē kajaja nē mē pajaja. Pika piitâ hkôt mē piitâa

tanhmā mē ho mex to. Na pre kormā kot mēhō mā ja jarēnh kêt tā inhmā ho amnhīrīt pa pre omu. Tā kagà ja kamā kot paj mē amā hkwȳ ho grêre nē ho amnhīrīt nē mē amā hā kagà ka mē ixpyrà nē kamā harē nē ama.

⁴ Jao aprī hā mar mex nē.

⁵ Amnepêm mē pahkêt ri mē pa xwÿnhjê mā Tīrtūm kot ja ho amnhīrīt kêt tā nhūm Karō mē ixkwȳjê kumrēx mā ho amnhīrīt. ÿ hā kapēr o ri mē pa xwÿnh mē mē ixpê Jesus nhý hā mē ajahkre o mē ixpa xwÿnhjê kumrēx mā ho amnhīrīt. Mē ixte kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa xwÿnhjê mā ho amnhīrīt pa prem omu.

⁶ Na pre mē inhmā tanhmā mē ato amnhīrīt to pa prem ja hā mē apumu nē mē akukamā ijamaxpēr o:

—Nà ām hāmri koja xep Ijaew kêt xwÿnhjaja mē ixpê Ijaew pyrà nē Tīrtūm kapēr ma nē Jesus Kris kôt amnhī xunhwȳ nhūm Tīrtūm ā mē kot amnhī nhīpêx anhȳr ā mē omu nē mē ixpyrà nē mē ho hkra nē mē ho mex o pa. Anē.

⁷ Tā nhūm Tīrtūmja mē awȳr inhmē. Ixte mē amā ja jarēnh o ri mē akôt ixpa nhūm tokyx mē ate mar kaxyw. Na pre ixto mex nē kām hprām xà hkôt mē akaxyw ixām nē ixte ÿ hā kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa kaxyw ixto ixihtyà nē mē awȳr inhmē.

⁸ Tā mo kaxyw na pre mē akaxyw ixām? Te ixte ja kaxyw inhmex kêt pyràk. Ixkwȳjaja ja kaxyw mex o kot ijakrenh tā nhūm pre ixpumu nē tanhmā hamaxpēr to nē mē akaxyw ixām nē mē awȳr inhmē. Ixte mē amā mēmoj mex kumrēx jarēnh o ri mē akôt ixpa kaxyw. Na pre inhmā:

—Kêr ka ma Ijaew kêt xwÿnhjê hwÿr mõ nẽ mẽ kãm Jejes Kris kap r jar nh o ri m  h k t apa. N  m  k m: “Kot kaj m  Jejes Kris k t amnh  xunhw  h mri n  kukwak ri amex n  apa.” An .

⁹ Koja m  ap  Ijaew kw j  pyr  n  amnh  kaxyw Ixkra Kris k t hamaxp r n  h k t amnh  xunhw  pa h  m  omu n  m  ho ixkra. Korm  aa ixte m  k m ja h  amnh  to amnh r t k t t  pa akumr x m  har . E ma m  h k t ri m  k m   ijar nh anh r o ri apa k  m  ijar nh ma.

Anh r o m  pahto kator xw nh maatija inhm  kap r.

¹⁰ T  m mo kaxyw na hte m  pahto hpimr t  m  pahto hk ra? N  kaxkwa kam  kap r o m  wr k xw nh pyt r xw nhjaja n  m kar mnuti kot m  pahte amnh  nh p x nyw o papa h  m  pahpumunh k t axp n m  tanhm  T rt m jar nh to kaxyw. N  har nh o:

—Kok y . T rt m  hpumunh t x o  hpumunh t x jakam  na hte tanhm  m  hip x to nh m m  t m amnh  nh p x mex o pa. N  T rt m  hpumunh o  hpumunh n  hiht x o hiht x. An .

Koja m  ate amnh  to mex o apa h  m  apumu n    axp n m  T rt m jar nh an .

¹¹ Amnep m korm  m moj k t ri na pre T rt m m  pakukam  m  paht  tanhm  amnh  jar nh to h mri n  Jejes kukwak ri   m  panh p x an . Jao m  piit  m  k m  hpumunh o àhpumunh   amnh  to amnh r t.

¹² T  pu m  ra Jejes kukwak ri amnh  kam  pam  T rt m pym  h k t n . K m m  pajap  k n  kot pu k t m  ri amnh  kam  pam  uma ho papa. Kot puj m  pax mn x ri k m amnh  jar nh r h .

ho ri papa. Te ra pahte hwȳr paxàpir nē pano ho omunh nē kām pakapēr o pakuhê pyràk.

¹³ Jakamā kwa kēr ka mē kot mē atā tanhmā ixtomnuj to hā ijарēnhja ma nē tee ri ixkukamā aja-maxpēr hkēt nē. Kwār mē māmrī tanhmā inhīpēx to. Ām ixte mē amā amnhī jarēnh ma nē axpēn mā ijарēnh o:

—Hēxta waa nē. Mān Pawre kām mē pajapē hā na pre amnhī grōnh kōt mē pamex kaxyw mē pahwȳr mra nē mē pamā Tīrtūm kapēr jarēnh o pa. Mē kot ja hā tanhmā hipēx kati hto htā nhūm jam urer kēt nē. Anē.

Kris kām mē pajapē kamā tanhmā mē panē amnhī nhīpēx to

Juāw 3.16; Wam Juāw 3.1

¹⁴ Nē na pa hte mē ato Mēpanhīpēêxà maati hwȳr kām ixihtȳx o ixpa.

¹⁵ Kēp mē pahte hkōt amnhī xunhwȳr xwȳnhjē nhō Pahi Maati mex kumrēx na. Kra hkwȳjaja ra kaxkwa kamā kuri htīr tūm nē pa ho pa nē arī pyka ja kamā mē pahpē hkwȳjaja kormā jar papa. Nom te mē pahtiitā mē pahte ixxre tipxi kamā Tīrtūm kōt ri papa pyràk.

¹⁶ Jakamā na pa hte mē ato hwȳr o:

—Pa Tīrtūm. Nà amex o amex. E ot pa Epes nhō xwȳnhjē ho awȳr o ixkrī. Kwa kē Akarō mē kām axàhpumunh xà hkwȳ gō kē mē akōt ri amnhī nhīpēx rāhā ho pa.

¹⁷ —Nē kē mē amnhī kaxyw Kris kōt hamaxpēr tȳx o pa. Te mēmo pī hpàr jarē kot pika kaxwȳnh kām pimānh nē pika jamȳnh tȳxta pyràk. Nhūm kōk xàpēr tȳx tā tee kot kām mēnh prāmta pyràk. Kē mē

pī hpàr jarê kot pika jamŷnh pyrà nē kām axpēn kînh o pa. Jao mêmōj to axpēn kutā nojarêt râhã ho pa.

18-19 —Nē kê krî piitâ hkôt mě akrajê pyrà nē amnhî tâ Kris kām mě hapê htŷx o mě hapê htŷx ã amnhî pumu. Jao urâk nē mě kām axpēn kînh tŷx o pa. Nē kê mě ate amnhî nhîpêx pix o amnhî nhîpêx râhã ho pa. Nē ajamaxpêr pix o hamaxpêr râhã ho pa. Jao te mêmô pī hpârta pyrà nē akôt hihtŷx nē. An .

20 Kot puj mě ã amnhî to Tîrtûm w r an  nh m mě pama nē ra àhpumunh tŷx x  ho ã mě panhîpêx an . Ra kot mě pakam  pa ho pa k n .

21 ã Tîrtûm Jejus Kris kukwak ri mě pahpê hkrajê nhîpêx anh r jakam  kwa pu mě pahpê hkra xw nhjaja k r pu mě kām mex o mex ã har nh râhã ho papa. N  kot puj mě ã kām anh r o papa.

4

Te ixkre tipxi kam  axp n k t ri m  papa pyr k R m n 15.5; Piripos 2.1-4; Koros  3.12-17; Wam P tre 3.8

1 N  ra m  kot Kris ã ijax r nh m ixkr  ht  pa ã inhm  m  ak nh x j m  am  ixkap r n  h  ka g  anh r o ixkr . Kwa k r ka m  Tîrtûm kot amnhî nhîpêx k t amnhî nhîpêx mex râh  ho ri apa. Ja kaxyw na pre amnhî k t m  aw  ka prem hk t amnhî xunhw y.

2 N  k r ka m  am  amnhî to rax o akw j  jakrenh pr m o ri apa hk t n . N  m  agryk tokyx anh r k t n .  m axp n k m axukapr  pix o m n ri axp n k t apa. K  m h o tee tanhm  ri m  ato ht 

ka mē kamā agryk tokyx anhŷr kêt nē. Ăm mē amā ri axpēn hkînh pix o mân ri axpēn kôt apa.

³ Ra Tîrtûm Karõ kot mē pahkarõ mā gjêx par jakamā te mē pahte ixkre tipxi kamā axpēn kôt ri mē papa pyràk. Jakamā kér ka mē axpēn to mex pix kukamā mân kêt ajamaxpêr o ri axpēn kôt apa. Nē tâm axpēn nhîpêx. Jao ajamakêtkati nê axàmnhîx ri axpēn kôt ri apa ho apa.

⁴ Te mē pahte ixkre tipxi kamā ri axpēn kôt papa pyràk jakamā mē pahtiitâ mē pahkarõ kamā Tîrtûm Karõja hkrî ho hkrî. Jakamā kot puj mē nhîrmâ ma õ krî hwŷr api nê kamā mē pamex râhâ papa ho papa.

⁵ Nê mē panhõ Pahihtija ãm pixii. Na pu prem pahtiitâ amnhî kaxyw hkôt pajamaxpêr jao ra mē pahpê hkraa. Tâ mē pahpê Kris kwŷ hâ amnhî to amnhîrít kaxyw na prem Tîrtûm mâ mē pahkrâ kumrâ. Â mē panhîpêx anhŷr o axpēn pyràk o mē panhîpêx o pa anê.

⁶ Nê Tîrtûm haxwŷja ãm pixii. Kêp mē pahtiitâ mē panhîpêêxâ maati na. Na hte mē pahpê hkrajê mâ àhpumunh xâ hkwŷ gô pu mē ū hâ kâm tanhmâ amnhî nhîpêx to ho papa. Nhûm hte mē pahkarõ kamâ pa ho pa. Jakamâ te mē pahte ixkre tipxi kamâ ri axpêni kôt papa pyràk.

Kris kot ahpýnhâ tanhmâ mē pahto mex to hâ harênh

Rõmân 12.3-8; Wam Korît 12.1-12; Wam Pêtre 4.10-11

⁷⁻⁸ Nê Tîrtûm kapêr ã kagà htûm kot Kris jarênh kot:

Na pre mē kot kutâ amnhî xunhwŷr xwŷnhjê pytâr pa nê ma akupým kaxkwa hwŷr api.

Tā arī jar piка hkôt mē pahpê hkwŷjê mā tanhmā
mē pahto paxihtȳx to ho pa.

Na hte Krisja tanhmā mē pahte ahpŷnhā kām
amnhī nhîpêx to ho papa kaxyw tanhmā mē pahto
paxàhpumunh to. Kām hprām xà hkôt.

⁹ Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot akupŷm kaxkwa
hwŷr àpir ã harēnh. Ām tapxipix na pre ã piка
hwŷr wrŷk nē akupŷm kaxkwa hwŷr àpir anē. Na
pre ty nhûm mē haxà. Hāmri nhûm akupŷm htîr nē
kato nē ma akupŷm api. Tapxipix na pre ã amnhī
nhîpêx anē.

¹⁰ Tā akupŷm kaxkwa hwŷr àpir xwŷnhta na hte
kaxkwa kamā nē piка hkôt amnhîm mêmoy piitā
tanhmā ho ho hkrī.

¹¹ Na pre ahpŷnhā tanhmā mē pahto mex to.
Ahpŷnhā mē pahto tanhmā kām amnhī nhîpêx to
ho papa kaxyw na pre mē paxunhwŷ.

Nē mē pahkwŷjaja mē pahte krî piitā hwŷr pam-
rar nē ÿ hâ hkrajé mā kapēr jarênh o papa
kaxyw mē paxunhwŷ.

Nē mē pahkwŷjaja mē pahte krî pixi kamā
Tīrtūm nhî hâ hkrajé jahkre ho ri mē hkôt
papa kaxyw mē paxunhwŷ.

Nē mē pahkwŷjaja mē pahte pahprî hâ mē piitā
mē kām tanhmā mē kot amnhī nhîpêx to nē
Jejus kôt amnhî xunhwŷr ã mē kām harênh o
papa kaxyw mē paxunhwŷ.

Nē mē pahkwŷjaja mē pahto pastô kaxyw mē
paxunhwŷ.

Nē mē pahkwŷjaja mē pahte mē kām Tīrtūm
kapēr ã kagà jarênh o mē ahkre ho papa
kaxyw mē paxunhwŷ.

¹² ã kot puj mē pahtiitā ahpŷnhā Kris mā tanhmā

amnhī nhīpēx to ho ri papa anē. Kot puj mē ã mē hipēx anhȳr o ri papa nhūm mē pamar tȳx nē. Nē gaa nē mē pahpyrā nē Tīrtūm mā amnhī nhīpēx mex o pa. Pu mē pahpiitā hkôt amnhī nhīpēx mex o papa.

13 Nē gaa nē mē pahpiitā mē pahpē Tīrtūm kra hā Jejus kot amnhī nhīpēx kôt omunh mex nē. Nē amnhī kaxyw hkôt pajamaxpēr tȳx nē. Jao te ra hkôt mē paxàptar mex pyràk. Nē te kot amnhī nhīpēx pyràk o amnhī nhīpēx.

14 Mēhprīrejaja na htem nhām hamaxpēr nē nhām hamaxpēr o pa. Te kôk xàpēr nē nhām mēmoj to mrar nē nhām mēmoj to mrar pyràk. Nom kēr pu mē ho mē uràk kêt nē. Ām Kris kôt pix mā pajamaxpēr tȳx o papa. Jakamā nhūm mē tee ri mē pahte hkwȳm ri tanhmā amnhī tomnuj to hprām xàj tanhmā mē pahto kapry. Nom kēr pu mē mē mar kêt nē. Ām pakatât kôt mē àptar kot amnhī nhīpēx o amnhī nhīpēx o papa. Jao Kris kôt axpēn to paxihty o papa.

15 Tām axpēn mā pakapēr nē pamā axpēn kīnh o axpēn mā paxêx kêt nē. Kwa kēr pu mē ã amnhī nhīpēx anhȳr o mān papa. Jao te mē pahkrā Kris kot amnhī nhīpēx pyràk o amnhī nhīpēx mex o mō.

16 Nē mē panhī kamā tanhmā mē pakuteja piitā na hte mē pahkrā kamā mē pajamaxpēr xà hkôt axpēn kôt ahpȳnhā tanhmā axpēn to ajuta hto. Te ixkre pixi kamā mē pahte axpēn kôt tanhmā axpēn to ajuta hto ho ri papa pyràk.

Kris kôt mē pahte amnhī nhīpēx nyw ã mē pamā karō

Korosē 3.5-11; Wam Pêtre 4.7

17 E kot paj Pahihti nhÿ hã mẽ amã mëmoj jarẽ nẽ nê mẽ amã ixkap r k m ixihty x n  ka m  inhma. N  k r ka m  axte m  k p T rt m kra hk t xw nhy  kot amnh  nh p x o amnh  nh p x o ri apa hk t n . Na htem ht x ri tanhm  hamaxp r punuj to ho ri amnh  tomnuj o pa.

18 Jao T rt m m  hamaxp r k t n  pa. K m hamaxp r pr m k t kumr x n  pa. Te m  kot omunh n  nh m hkr  pyr k o amnh  nh p x. R y te m h  wa kot axp n k m gryk k m axp n nh p x pyr k o hip x. Jao te kam t k  kam  ri pa pyra n  T rt m kot amnh  nh p x pumunh k t n  pa. Jakam  koja m  nh rm  kuri ht r t m n  pa hk t n .

19 Na htem tanhm  amnh  tomnuj to ht  amnh  kam  hpijaàm k t n  pa. N  axp n kam  hpijaàm k t r h  ho pa.  m amnh  pix kukam  hamaxp r n  tanhm  amnh  tomnuj to ho ri pa.

20-21 Nom Jejus Krisja   kot amnh  nh p x anh r k t. M  kurom t m kot amnh  nh p x mex o pa xw nhy  n  t m kap r o pa xw nhy  na. Na pa pre ma m  aw r m  n  ixpr  h  m  am  ja h  har  ka prem inhma n  inhmar t x n .

22 Na pa pre m  am :

—Kwa m  ri axte amnh  nh p x t m k t amnh  nh p x o ri apa hk t n . Ja na omnuj t x. Na ka prem   amnh  nh p x an  n  ajamaxp r punuj pix o ri apa. Jao amnh  tomnuj r h  n . T k r ka m  amnh  n  aw y h  m nh pyra n  axte   amnh  tomnuj anh r o ri apa hk t n .

23 —N  k r ka m  axte m  ajamaxp r t m n  m  ate amnh  nh p x t m k t ri amnh  nh p x k t n . N  m  ajamaxp r nyw n  m  ate amnh  nh p x

nyw kôt pix mā ri amnhī nhīpēx o ri apa. Te mē kot mē ê htūm kwrÿnh nē rēnh nē hpānhā nyw jagjēx nē ri hā pata pyrà nē ãm amnhī nhīpēx nyw kôt pix mā amnhī nhīpēx o ri apa.

²⁴ Mē ajamaxpēr nyw nē mē ate amnhī nhīpēx nywjā axtem na. Te Tīrtūm jamaxpēr nē kot amnhī nhīpēxta pyràk. Jakamā kwa kēr ka mē kām hprām xà hkôt pix mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa. Jao kām amnhī nhīpēx mex o ri apa. Nē kapēr kôt ri amnhī nhīpēx. Anē.

Na pa pre ã mē amā ixkapēr anē. Tā kēr ka mē arī ixkapēr kôt pix mā amnhī nhīpēx.

²⁵ Mē pahpē Kris nhī jakamā te pahte ixkre htipxi kamā axpēn kôt amnhī nhīpēx pyràk jakamā kwa mē axte axpēn mā mēmoj to axêx kêt nē. Nē amarī axpēn xô ri axpēn mā mēmoj to axêx kêt nē. ãm tām axpēn mā mēmoj jarēnh o ri apa.

²⁶ Nē kot kaj mē mēmoj tā agryk japēr. Rȳ mēhō kamā agryk rȳ amarī agryk japēr. Tā kēr ka ho ajapēx tokyx anē agryk japjē hkêt nē. Kēr kē kormā kamât kêt ri ka akupým tām akrā nhūm ja amā mex nē.

²⁷ Nom kot ka mē arī kamā agryk o ri apa nhūm mēkarōmnuti nhō pahi Satanasti ja hā mē apumu nē te mē ate amnhī tomnujta ã mē apynênh pyràk o mē anhīpēx. Ka mē ra hkôt tanhmā amnhī tomnuj to. Ja pymaj kēr ka mē agryk japjē hkêt nē. Satanasti kām hprām xà hkôt ã amnhī nhīpēx anhīr kêt nē.

²⁸ Nē mē axàhkīnh o mē apa xwÿnhjaja kēr ka mē axte mē kēp axàhkīnh hkêt nē. Mēmoj tā apē nē hpānhā kàxpore jamŷ nē ho amnhīm awjaprō. Nē

mē kēp amrakati xwÿnhjē mā mēmoj jaaprôr o ri apa. Kêr ka mē ate amnhī nhîpêx tûmta pânhâ ã amnhī nhîpêx nyw o amnhī nhîpêx anhÿr o ri apa.

29 Nê kêr ka mē amâ axpën kînh kamâ tâm axpën mā akapêr o ri apa. Nê akapêr mā agêt kâm ri axpën mā akapêr kêt nê. Âm axpën mā akapêr mā aprî ho axpën mā akapêr. Nê mē amâ axpën kînh nê mē amâ axpën to mex pix prâm xàj tâm axpën mā ri akapêr o ri apa.

30 Tîrtûm na pre mē pahwÿr amnhî Karô rë nhûm mē pahpê hkra hâ mē pahkarô mā agjê nê mē pakamâ hkrî ho hkrî. Koja mē pakamâ hkrî ho hkrî râhâ nhûm nhÿrmâ Tîrtûm amnhî wÿr mē pahto api pu mē kuri pahfîr tûm nê papa ho papa. Jakamâ kwa kêr ka mē tanhmâ amnhî tomnuj to ho amnhî kamâ Tîrtûm Karô mā hkaprî jagjênh kêt nê. Nê kâm hpijaàm jagjênh kêt nê. Koja mē pahte amnhî tomnuj ã mē pahpumu nê mē pahkaga hkêt tâ tee ri ja hâ mē pahpumu nê hkaprî nê. Jakamâ kêr pu mē ãm kâm hprâm xà hkôt pix mā tanhmâ ri amnhî nhîpêx to ho ri papa.

31 Nê kêr ka mē axte ri axâhkurê ho ri apa hkêt nê. Nê agryk kâm axpën mā tanhmâ akapêr punuj to hkêt nê. Rÿ axpën japry ho ri apa hkêt nê. Nê atyâx ri axpën tâ apêr o apikênh kêt nê. Nê ri axpën tâ mē kâm axàmnênh kêt nê.

32 Kêt mē ãm axpën to mex pix nê axpën kâm axukaprî ho ri apa. Nhûm mëhô tanhmâ mē ato ka mē ãm amnhî tâ omu nê tanhmâ ho hkêt nê tanhmâ kot atoja ho ajamakêtkati kurê kumrëx. Tîrtûm na pre Kris kukwak ri mē pahte amnhî tomnuj grành pa nê axte kâm hamaxpêr kêt nê. Tâ kêr ka mē urâk nê mëhô kot tanhmâ atomnuj tota

tokyx ho ajamakētkati nē axte kām ajamaxpēr kēt nē.

5

¹ Nē koja mēhō kām hkra japē nhūm amnhī tā omu nē hkīnh nē. Hāmri nē nhÿrmā hkra nē amnhī pyrà nē kām hapē nē. Ja pyrà nē Tīrtūm kām mē pahpē hkwÿjē japē jakamā kēr pu mē amnhī pyrà nē pamā pahkwÿjē hkīnh tÿx o papa.

² Kris haxwÿja kām mē pajapē jakamā na pre htyk o mē panē mē pahte amnhī tomnuj pānhā amnhīrer pa. Kēp Tīrtūm Kra htā amnhī mex pix kukamā hamaxpēr kēt nē ã mē panē amnhī nhÿpêx anē. Tā ã kām mē pajapē anhÿr jakamā nhūm Tīrtūm ja hā omu nhūm ja kām mex nē. Te ho mē hkuxwa xà mex kuxwa pyràk. Jakamā kēr pu mē amnhī tā omu nē uràk nē pamā axpēn kīnh o axpēn to mex o mān ri papa.

Mē pahte amnhī tomnuj kaga hā kot mē pamā karō

Sikūn Korīt 6.14-7.1; Korosē 3.16-17; Wam Juāw 1.5-10, 2.15

³ Nē mē pahpē Tīrtūm kra jakamā kēr pu mē pahtprō pix tānopxar o ri papa nē nhām mēnijē hō kamā pahpijaàm kēt o ri papa hkēt nē.

Nē kēr pu mē amnhī pix kukamā pajamaxpēr kēt nē. Æm ja ho anhÿr hkēt kumrēx. Mē pahpē Tīrtūm kra kēnā kot pu kēt axtem nē ã amnhī nhÿpêx anhÿr o ri papa. Tīrtūm krajaja na htem ã amnhī nhÿpêx anhÿr kēt nē.

⁴ Nē māññēn mē pakapērja. Kēr pu mē ri tanhmā axpēn mā pakapēr punuj to hkēt nē. Nē ri axpēn japrÿ hkēt nē. Nē amnhī krā hköt pahtÿx ri

tanhmā pakapēr to hkêt nē. Ām tām axpēn mā pakapēr mex nē axpēn mā Tīrtūm mex o mex ã harēnh o ri papa.

⁵ Nē Tīrtūm kapēr kôt amnhī nhīpêx kêt xwÿnhjaja nē axpēn kām mē hpijaàm kêt xwÿnhjaja nē amnhī pix kukamā mē hamaxpēr o pa xwÿnhjaja. Ā mē kot amnhī nhīpêx anhŷr xwÿnhjaja kêp Tīrtūm mē Kris wa hkra hkêt. Na htem ã amnhī nhīpêx anhŷrja gryk ã wa kām hamaxpēr kêt nē.

⁶ Nē koja nhÿrmā mēhō mē awÿr mō nē mē ate tanhmā amnhī tomnuj to prām xàj hêx rom amā kapēr nē mē amā:

—Kwa mon ka hte mē ixpyrà nē ã amnhī nhīpêx anhŷr kêt nē? Ja mex kênā. Anē.

Koja ã mē amā kapēr anē ka mē ama nē ãm ama. Ā mē kot amnhī nhīpêx anhŷr xwÿnhjaja koja Tīrtūm nhÿrmā ja hā mē homnuj tÿx kumrēx.

⁷ Jakamā kwa kér ka mē ate ho mē kot amnhī nhīpêx pyràk pymaj mē hkôt ri apa hkêt nē. Kwarĩ ho kwarĩ.

Mē pahte amnhī nhīpêx nyw jarēnh

Juāw 1.4, 3.19, 8.12, 12.35; Rõmān 13.12; Wam Tesarõn 5.5; Wam Juāw 1.5

⁸ Amnepêm kormā mē ate Tīrtūm kôt amnhī xunhwŷr kêt ri na ka prem te kamât kô kamā ri apa pyrà nē atÿx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri apa. Tā ra Jejus kôt amnhī xunhwŷ hämri nē te hirã kamā mē apa xwÿnh pyràk. Jakamā kwa kér ka mē hpānhã Tīrtūm kām hprām xà hkôt pix mā mān ri amnhī nhīpêx o apa. Ra mē apê hirã kamā mē apa xwÿnh kênā.

9 Kot kaj mē ã amnhī nhīpêx anē nē tām amnhī nhīpêx mex nē tām akapēr o apa.

10 Jao Tīrtūm kām hprām xà hkôt pix mā amnhī nhīpêx o ri apa

11-12 nē te kamàt kô kamā ri mē pa xwÿnhjaja kot amnhī nhīpêx pyràk o amnhī nhīpêx kêt nē. Æ mē kot amnhī nhīpêx anhÿr xwÿnhjaja na htem hpimxur pê tanhmā amnhī tomnuj tÿx to ho pa. Nom kot paj ixpri hā mē amā tanhmā mē kot amnhī tomnuj to hā mē harënh kêt nē. Kot pa mē amā harë nē ixpijaàm tÿx nē. Ixte harënh mā xwÿnhja omnuju. Tā kér ka mē uràk nē ã amnhī nhīpêx anhÿr kêt nē. Æm mē noo mā tām ri amnhī nhīpêx o ri apa.

13 Mē kot ja hā mē apumunh nē tee ri tanhmā kot amnhī tomnuj to hkukamā hamaxpēr kaxyw. Jao amnhī tomnuj kaga japêr.

14 Te mē kot kanê hpôk rax kām mēmoj piitā omunh mexta pyràk. Tīrtūm kapēr ã kagà htûm kot ja jarënh kot:

Mē amā Tīrtūm prām kêt xwÿnhjaja te ra mē atyk nē mē anhîkwÿ pyràk.

Nē te kamàt kô kamā mē anhôt nē mē anhîkwÿ pyràk.

Jakamā kwa te mē akrâ hapôx nē kànhmā mē akrî pyràk o amnhī nhīpêx nē Tīrtūm kôt amnhī xunhwÿ.

Kê Kris tanhmā mē akrâ hto ka mē te myt kato nhûm mē ate arîgro hā ri apa pyràk o amnhī nhīpêx. Anē.

*Tīrtūm krajaja kot tanhmā amnhī nhīpēx to hā
mē kām karō*

Korosē 4.5; Sikūn Ximotre 4.2

¹⁵ Nē kwa kēr ka mē amnhī pumunh mex o ri apa. Nē mē ri htìx ri mē kot amnhī nhīpēx xwìyñhē hköt amnhī nhīpēx kêt nē. Nē ãm amnhī to mex pix o ri apa.

¹⁶ Na htem ra Kris ã mē pahtomnuj o pa pu mē pamex kêt nē ri papa. Tā nom kēr pu mē apkati mē arī Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhīpēx to ho papa mā panhūrer kêt nē.

¹⁷ Nē ãm Tīrtūm pix mā amnhī jarēnh o ri papa nē kām:

—Pa Tīrtūm. Inhmā akôt pix mā amnhī nhīpēx prām jakamā kwa ixte amā mēmoj to anhŷr kaxyw ixkrām ijamaxpēr mex jagjē nē ho amnhīrīt mex pa tanhmā amā amnhī nhīpēx to ho ri ixpa.

Anhŷr o amnhī to kuwŷ. Nom kēr pu mē pahtìx ri pajamaxpēr kôt tanhmā kām amnhī nhīpēx to hkêt nē.

¹⁸ Nē kēr pu mē ri pahipipānh o papa hkêt nē. Kwarī ho kwarī. Kot puj mē ã amnhī nhīpēx anē nē te kagôxŷhti kot amnhī tā mē pahkaxpre pyràk o mē panhīpēx pu mē tee ri pamā hkaga hprām kapry. Te kot amnhīm mē pahto àrīk pyràk o mē panhīpēx nhūm ja mex kêt nē. Na htem pipānh kām hamaxpēr mex kêt nē ãm htìx ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa. Tā kēr pu mē ã amnhī nhīpēx anhŷr hkêt nē ãm Tīrtūm Karō pix hköt mān ri amnhī nhīpēx o ri papa.

¹⁹ Nē kēr pu mē axpēn wŷr akuprō nē pahkīnh kām Tīrtūm mā mex o mex ã harēnh pê ho pagrer o pahkrī.

20 Nē mē pamex nē ri papa rȳ pahpunuñ nē ri papa htā arī kām mex o mex ã harēñ rāhā ho ri papa. Kēp Mēpanhīpēêxà maati jakamā mē pahpē Pahihti Jejus Kris kwȳ hā pu mē kām mex ã harēñ rāhā ho papa nē aa ho pajamakētkati hkēt nē.

21 Nē kēr ka mē Kris ã apijaàm rāhā o ri apa. Jao axpēn kōt ajamaxpēr nē axpēn kōt ri amnhī nhīpēx mex o ri apa.

*Tanhmā mē hprō nē mē mjēn kot axpēn nhīpēx to
hā mē kām karō*
Wam Korīt 11.3; Korosē 3.18-19; Wam Pētre 3.1-7

22 Nē kēr ka mē anijaja mē amjēn ã apijaàm o ri apa. Nē mē hamaxpēr mex ã mē omu nē mē hkōt ri amnhī nhīpēx o ri apa. Te mē ate Pahihti Kris kapēr kōt amnhī nhīpēx o ri apata pyràk.

23 Kris kēp mē pakamā ukaprī xwȳnh nē kēp mē papytār xwȳnh jakamā te kēp mē pahtiitā mē pahkrā pyràk. Nē mē papajaja te mē pahpē ī pyràk. Jakamā na pu htem pahpē īja te mē pahkrā kot tanhmā hamaxpēr to xà hkōt amnhī nhīpēx o papaja pyràk. Ja pyrà nē kēr ka mē anijaja mē amjēn jamaxpēr mex ã mē omu nē mē hkōt amnhī nhīpēx mex nē.

24 Mē pahpē Kris kwȳ jakamā na pu htem hkōt amnhī nhīpēx mex o ri papa. Ja pyrà nē kēr ka mē amjēn kōt amnhī nhīpēx mex o ri apa.

25 Nē mē amyjaja. Kēr ka mē amā aprō hā ma ho ri apa. Te ho Kris kot mē pahtā ma ho pata pyràk. Na pre kām mē pajapē xāj amnhī grōnh kōt mē pahwȳr wrȳ nē mē panē ty. Tā kēr ka mē uràk nē ã amā aprō hā ma ho apa anē.

26 Na pre Kris kām mē pajapē xàj mē pahte amnhī tomnuj pē mē pahtpyrak. Te mēhō my kām mēhō ni hkīnh nē mēmoj punuj pē utār nē ho hprōta pyrak. Nhūm te mē kot axpēn mā wa rer kaxyw nhūm nija ma gōx mā htēm nē wyr nē amnhī to mex nhūm mē kot axpēn kaxyw wa ho mexta pyrak. Hāmri nē te ra axpēn mā wa rer nhūm wa kot axpēn kōt pa ho pata pyrak.

Ja pyrak nē na pre Jesus kām mē pajapē nē kām amnhī kuri mē papa ho mē papa hprām xàj mē pahwyr wrȳ nē mē pahte amnhī tomnuj pē mē pahtpyrak nē mē pamā Tīrtūm kapēr jarēnh o pa. Tā mē pahtpyrak hkrabajna na pu htem kapēr ma nē hkōt amnhī nhīpēx o papa ho amnhī tomnuj kaga. Te gōx kām mē paxwyr nē mē pahte amnhī nē amnhī grā htyk kuhōnh par pyrak. Jao Tīrtūm kapēr kōt pix mā amnhī nhīpēx o ri papa. Te ra paxwyr nē amnhī nē tanhmā mē pahte amnhī tomnuj to grānh par pyrak. Nē te mjēn mā xwýnh wyr nē amnhī to mex pyrak.

27 ã mē pahte amnhī nhīpēx anhȳr jakamā te mē pamex nē ri papa pyrak. Hāmri nhūm Krisja ja hā mē pahtpumu nē kām mē pajapē htȳx nē. Jakamā koja nhīrmā akupȳn wrȳ nē ma akupȳm amnhī kōt mē pahto api pu mē kuri pa htīr tūm nē papa ho papā.

28 Nē xà mē amyjaja mē amā amnhī japēê? Nà mē amā amnhī japē ho na ka htem amā amnhī tā ma ho apa. Tā kēr ka mē aprō nhīpēx o te ka amā amnhī tā mata pyrak. Jao tām mē hipēx o ri apa. Te war apixire nē war apa pyrak o wa axpēn nhīpēx. Kot kaj mē tanhmā hipēx to nē te ate amnhī nhī tanhmā hipēx to pyrak.

29-30 Na htem amnhī nhī ho mex pix o pa nē kamā gryk kêt nē. Nē kām prām nē apku. Nē kām kôr nē ixfō. Nē nhýhýnh à nē amnhī kane. Na pu htem ã amnhī to mex o ri papa anē. Ja pyrà nē te mē pahpê Kris nhī pyrà jakamā na hte mē pahto mex o pa. Te mē pamā mē papa mē pahte amnhī nhī hā mata pyrà.

31 Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot: Koja mēmyjê hō hprō kaxyw hāmri nē hipêêxà nē katorxà wa ūrkwy kaga nē ãm hprō kôt pix mā hpānhā ri pa ho pa. Te wa tipxi nē ri pa pyrà o wa axpēn nhípêx o pa. Anē.

32 Na pre Tīrtūm ã ja jarēnh anē. Kapērja mex tā amnepê mā mē pa xwÿnhaja na prem hprī hā mar tÿx kêt nē. Na prem htÿx mē mjēn kot tanhmā mē hprō nhípêx to pix ã hkamnhix no ãm ja pix kêt. Māänēn te mē pahpê Kris nhī pyrà nē tām mē pahte amnhī nhípêx nē axpēn nhípêx o papa hā ã mē pajarēnh kot anhýr. Te ixfre tipxi kamā mē pahte Kris kôt mē papa pyrà o ã mē pajarēnh anē.

33 Jakamā kwa kér ka mē amyjaja mē amā mē aprōjapê ho ri apa. Te ka amā amnhī tā ma pyrà o mē hipêx. Jao tām mē hipêx. Nē mē anijaja kér ka mē ajaxwÿja mē amjēn ã apijaàm o ri apa.

6

Mē hkrajaja kot tanhmā hipêêxà nē katorxà nhípêx to hā mē kām karō

Korosē 3.20-21

1 Nē mē apê mē hkrajaja kér ka mē anhípêêxà nē mē akatorxà wa kapēr ma nē hā ano htÿx nē wa hköt ri amnhī nhípêx rāhā ho ri apa. Mē amā Pahihti Kris kôt amnhī nhípêx prām xàj ã amnhī

nhīpēx anhŷr o ri apa. Kot kaj mē ã amnhī nhīpēx anhŷrja o amnhī nhīpēx mex o ri apa.

²⁻³ Tīrtūm kapēr ã kagà htūm kot ja jarēnh kot: Kêr ka mē anhīpēêxà nē mē akatorxà wa kapēr ma nē wa hkôt ri amnhī nhīpēx. Kot kaj mē ã amnhī nhīpēx anē nē amex nē kritpêm atîr nē ri apa ry nē.

Anhŷr jakamā kot kaj mē amā kritpêm atîr nē ri apa hprām hã kêr ka mē ã amnhī nhīpēx anhŷr o ri apa. Kormā mē aprîre htâ ã amnhī nhīpēx anē. E kêr ka mē ã mē anhīpēêxà nē mē akatorxà nhīpēx anhŷr o ri apa.

⁴ Nē mē apê mē hipêêxà nē mē katorxà kêr ka mē akrajê gryk kaxyw mē kâm apêr o apikênh hkêt nē. Tâm mē kâm akapêr nē Pahihti Jejus kapêr o mē ahkre ho ri apa. E kêr ka mē ã akrajê nhīpêx anhŷr o ri apa.

Mē pahte mē panhō patrāw kapēr kôt amnhī nhīpêx ã mē pamā karô

Korosê 3.22-4.1; Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10; Wam Pêtre 2.18-25

⁵ Nē mē ate mē kâm mē axàpênh o mē apa xwÿnhjaja kêr ka mē anhō patrāw kapêr ma nē hkôt amnhī nhīpêx mex o ri apa. Te mē ate Kris kapêr mar nē hkôt amnhī nhīpêx pyràk. Jao mē hã apijaàm râhã nē.

⁶ Nom kêr ka mē ãm mē noo mā pix mā ri mē kâm axàpênh mex kêt nē. Mâänën mē wa kre kamâ mē kâm axàpênh mex râhã nē. Ja na Tīrtūm kâm hprām. Mē apê Tīrtūm Kra Kris mā tanhmâ amnhī nhīpêx to ho apa xwÿnh jakamâ kêr ka mē anhō patrāw mā axàpênh mex o ri apa.

7 Nē mē akīnh kām mē kām axàpênh mex nē. Te mē ate Pahihti mā akīnh kām tanhmā kām amnhī nhūpêx to pyrà nē mē kām tām amnhī nhūpêx pē axàpênh mex o ri apa.

8 Kot puj mē amnhī kaxyw Tīrtūm mā pajamaxpēr pē pahkīnh kām tām amnhī nhūpêx o ri papa nhūm Pahihti ja hā mē pahpumu nē nhýrmā ja hā mē pahto mex rax nē. Mē pahpê hkrajē piitāā. Mē pahte mē kām paxàpênh xwýnhaja nē amnhī mā mē paxàpênh xwýnhaja nhūm nhýrmā mē pahtiitā mē pahte tām amnhī nhūpêx xwýnhê ho mex rax nē.

Mēō patrāwjaja kot tanhmā kām mē àpênh xwýnhjē nhūpêx to

Korosē 4.1

9 Nē mē apê mē õ patrāwjaja kēr ka mē amā mē àpênh xwýnhjê ho mex nē mē àpênh ã mē kām axàkjēr o ri apa hkêt nē. Tām mē hipêx. Kaxkwa kamā mē panhō Pahi Maatija māänēn kēp mē õ Pahi Maati jakamā ã mē hipêx mex anhýr o apa. Tām na kām mē pahtiitā mē pajapê ho axpēn pyràk. E kēr ka mē ã mē hipêx anhýr o ri apa.

Tanhmā mē pahte Satanasti kutā amnhī to htýx to hā mē pamā karō

Rōmān 16.20; Sikūn Korít 10.3-5; Wam Tesarōn 5.8-11; Xiakre 4.7; Wam Pêtre 5.8-11

10 E kot paj hpānhā tanhmā mē pahte mēkarōmnuti nhō pahi Satanasti kutā amnhī to htýx to jarē ka mē inhma. Kēr ka mē Pahihti nhý hā kutā amnhī to htýx rāhā nē apa. Ate tanhmā amnhī tomnuj to hprām xàj tanhmā kot ato htā ka Tīrtūm xihtýx o anhōpinh xà kaxwýnh kām

kutā amnhī to htìx nē. Rì koja ate mēmoj mex o anhŷr nê tanhmā ato ka mē amnhī tā hamaxpēr ã omu nē ãm omu nē arī Tǐrtūm xihtìx nhŷ hā tām ajamaxpēr mex rāhā ho ri apa.

¹¹ Na hte pôristijaja pijapu kaxyw hâmri nē amnhī nê kàx o mē ê jagjê nhûm mē tee ri kâm mē hkamnhwŷr prâm hkaprŷ. Tā ja pyrà nē koja Satanasti mē ate kapēr kôt tanhmā amnhī nhîpêx to hprâm xàj tanhmā mē ato ka mē amnhī tā hamaxpēr ã omu hâmri nē Tǐrtūm xihtìx nhŷ hā kutā amnhī to htìx nē. Jao mē ate amnhī nhîpêx nyw pix o amnhī nhîpêx nē mē ajamaxpēr nyw pix o ajamaxpēr. Kot kaj mē ã amnhī nhîpêx anē nhûm Satanasti tee ri tanhmā kâm mē ato hprâm hkaprŷ.

¹² Mē pahpê Tǐrtūm kra jakamā mē kot mē pakutā amnhī xunhwŷr xwŷnh maatijaja axtem na mē. Mē kêt mēkarõnnuti jakamā mē pahkînhā mē ī hkêt. Æm mē hkarō kaxkrit pix na mē. Na htem kôk kôt tanhmā amnhī tomnuj tìx to ho pa. Nê mē hihtìx. Na htem arī jar pika ja kamā mē kêt Tǐrtūm kra hkêt xwŷnhjê ho amnhîptà nhûm htem mē hkôt ri htìx tanhmā ri amnhī tomnuj tìx to ho pa. Nom amnhī tā mē omunh kêt nē.

¹³ Jakamā kwa kér ka mē Tǐrtūm kot mē akarō mā amnhī Karō jagjênh xwŷnhta kôt pix mā amnhī nhîpêx o apa. Jao mē ate amnhī nhîpêx nyw kôt pix mā mân ri mē amnhī nhîpêx. Kér kê mēkarõnnuti tee ri kâm tanhmā mē ato hprâm kaprŷ ka mē arī Tǐrtūm Karō xihtìx nhŷ hā kutā amnhī to htìx rāhā ho apa.

¹⁴ Jakamā kwa kér ka mē axkâm ajamak rom nē te ho sôrdat kot pijapu kaxyw ê jagjênh pyràk o

amnhī nhīpēx. Na htem amnhī nē môx kà ho mē ê jagjē nē mē hpre xà ho amnhī pre hpa. Nē hipy kàx o mē hinô kà jagjē. Hāmri nē rī kormā ma mē kām mē hkurê xwÿnhjê kutā mra nē axpu. No mē kajaja kēr ka mē kurom amnhī krām Tīrtūm kapēr jaxàr tÿx nē hkôt pix mā ri ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Nē hkôt ri amnhī nhīpēx mex nē. Jao te sôrdat pijapu kaxyw kot amnhī nhīpêxta pyràk.

¹⁵ Na hte sôrdatjaja hpar kà jagjē nē aa hopôx kêt nē. Ām rāhā gōr nē hikwÿ. Jao ra mē kutā pijapu kaxyw amnhī grônh rāhā gōr nē hikwÿ. Tā kēr ka mē ma mē kām Jejus kot tanhmā mē panê amnhī nhīpêx to hā harënh o apa kaxyw nē sôrdat pyrà nē amnhī grônh kôt ma mē hwyr̄ apa nē amnhī kamā akahak kêt nē.

¹⁶ Nē sôrdatjaja na htem amnhī nē amnàr xà hā kàx po jamÿ nē ho kuhê nhûm mē tee ri kām mē hkamnhwyr̄ präm kapry. Ja pyrà nē koja Satanasti tanhmā mē ato ka mē Tīrtūm kēp mē anhō pahi hā hihtyx o kot Satanasti jakrenhja mā ajamaxpēr kurê kumrëx nē ām hkôt pix mā amnhī nhīpêx. Na hte Satanasti te kot mē pahwyr̄ krur rënh pyràk o mē panhîpêx. Jao xatā mē pahte Tīrtūm kaga hpräm xàj tanhmā mē pahto. Nē mē pahte Tīrtūm mā tanhmā amnhī nhīpêx to pymaj xatā tanhmā mē pahto kapry. Pu mē amnhī tā omu hāmri nē Tīrtūm Karō xihtyx nhÿ hā Tīrtūm kôt pix mā amnhī nhīpêx.

¹⁷ Nē na hte sôrdatjaja kàx o mē hkrâjapap jagjē nē pijapu kaxyw mē kutā mra nhûm mē tee ri mē hkrâjayr präm kapry. Ja pyrà nē kēr ka mē amnhī kaxyw Tīrtūm kôt pix mā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Nē ra kot mē ato hkra mā ajamaxpēr rāhā nē.

Kê Satanasti tee ri kām mē akrā kamā mē amā mē ajamaxpēr punuj jagjēnh prām hkaprȳ.

Nē sôrdatjaja na htem mē kutā wapo jamȳ nē ho kuhê. Nom mē papajaja mē panhō wapoja na axtem kēp Tîrtûm kapēr. Na hte Tîrtûm Karō mē pahkrā kamā kapēr o amnhîr̄it pu htem pix mā pajamaxpēr o papa nhūm Satanasti tee ri kām mē pahkrām mē pajamaxpēr punuj jagjēnh prām kaprȳ. Te mē papijapu nhūm mē pahte amnhī nē ho pakrihkrit pyràk o hipêx.

¹⁸ ã Satanasti pê mē pahte amnhī nē amnhī nhîpêx kot anhȳr. Jakamā kér pu mē amnhī to Tîrtûm pix wȳr o ri papa kê Satanasti kutā mē pahto paxihtȳx pu mē hkôt tanhmā amnhī tomnuj to hkêt nē.

Nē kér pu mē mêmoj to anhȳr kaxyw nē ra Tîrtûm Karō nhȳ hã amnhī to Tîrtûm wȳ. Nē kām amnhī jarênh râhã ho papa nē aa ja ho pajamakêtkati hkêt nē. Nē Tîrtûm krajê piitā mē ho hwȳr râhã ho ri papa.

¹⁹ Nē kwa kér ka mē mâänën ixto Tîrtûm wȳr râhã nē. Kot tanhmā ixto nhūm ixàmnhîx ixte mē kām kapēr jarênh mex o ri mē hkôt ixpa kaxyw. Mē kot ja hã tanhmā ixto htâ pa arî ixàmnhîx mē kām harênh mex o ri mē hkôt ixpa. Nē ixprî hã mē kām Jejus kot tanhmā mē panê amnhī nhîpêx to hã harê. Kormā mē kot hprî hã ja mar mex kêt.

²⁰ Tâ ixte mē kām ja jarênh kaxyw na pre Tîrtûm mē hwȳr inhmē nhūm prem hã ijaxâ pa arî mē hagjênh xâ kamā ixkrî ho ixkrî. Jakamā kwa mē ixto Tîrtûm wȳ kê tanhmā ixto ixihtȳx to pa arî mē kām kapēr jarênh o ixkrî. Ja na Tîrtûm kām hprâm nē ijaxwȳja inhmā ja prâm.

*Kagàjatur xà**Korosé 4.7-8*

²¹ Nẽ ot pa mẽ awyr Xikitre mẽ. Kot paj mẽ amã kagaja nhípêx pa nẽ kãm kugõ nhñum kupy nẽ ma mẽ awyr o mõ. Hämri nẽ mẽ awyr o pôj nẽ mẽ amã kugõ nẽ mẽ amã tanhmã ijarënh to ka mẽ ijarënh ma nẽ akñh nẽ. Xikitre na hte Pahihti mã tanhmã amnhñ nhípêx mex to o pa. Kris kôt mẽ pahtõ na. Nẽ inhmã hapêe.

²² Tã ot pa mẽ awyr kumẽ. Kê mẽ awyr pôj nẽ mẽ amã ijarë ka mẽ kam ama nẽ akupým tãm akrã nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpér kêt nẽ.

²³ E ixkràmnhwýjaja. Kê Mëpahpãm Tirtum mẽ Pahihti Jejus Krisja wa tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhix ri apa. Nẽ mẽ amã axpén kñh o ri axpén kôt apa. Nẽ mẽ apiitã wa hkôt ajamaxpér mex o ri apa.

²⁴ E mẽ amã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kñh rãhã ho apa xwýnhjaja. Kê Tirtum mẽ ato mex nẽ mëmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa mẽ awyr kagaja nhípêx nẽ kumẽ.

**Tírtūm kapér ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f